

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ • ІНСТИТУТ АРХЕОЛОГІЇ НАН УКРАЇНИ

АРХЕОЛОГІЯ

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ – ЗАСНОВАНИЙ У 1947 Р.
ВИДАЄТЬСЯ ЩОКВАРТАЛЬНО

КИЇВ • 3•2024

Головний редактор

ЧАБАЙ В. П., член-кореспондент НАН України, Інститут археології НАН України

Редакційна колегія

БОЛТРИК Ю. В., кандидат історичних наук, Інститут археології НАН України

БОРОФКА Н., доктор хаб., Німецький археологічний інститут, Німеччина

БУЙСЬКИХ А. В., член-кореспондент НАН України, Інститут археології НАН України

ГАРДІ С. Е., PhD, Норвезький інститут у Римі Університету в Осло, Великобританія

ДЖІНДЖАН Ф., професор, доктор хаб., почесний професор університету Париж 1 Пантеон Сорбонна, Франція

ЗАЛІЗНЯК Л. Л., професор, доктор історичних наук, Національний університет «Києво-Могилянська академія»

ІВАНЧИК А. І., професор, Французький національний центр наукових досліджень, Франція

КАЙЗЕР Е., професор, доктор хаб., Вільний університет Берліну, Німеччина

ОТРОЩЕНКО В. В., професор, доктор історичних наук, Національний університет «Києво-Могилянська академія»

ПЛАВІНСЬКИЙ М. О., кандидат історичних наук, Варшавський університет, Польща

ПОТЄХІНА І. Д., кандидат історичних наук, Інститут археології НАН України

РАБІНОВІЦ А., PhD, Техаський університет в Остіні, Сполучені Штати Америки

ФОРНАСЬЄ Й., професор, доктор хаб., Галле-Віттенберзький університет імені Мартіна Лютера, Німеччина

ХОХОРОВСЬКИЙ Я., професор, доктор хаб., Інститут археології Ягеллонського університету, Польща

ШЕВЧЕНКО Т. М., кандидат історичних наук, Інститут археології НАН України (відповідальний секретар)

ARHEOLOGIA

SCIENTIFIC JOURNAL – FOUNDED IN 1947
FREQUENCY: QUARTERLY

KYIV • 3•2024

Editor-in-Chief

CHABAI V. P., Corresponding Member of the NAS of Ukraine, Institute of Archaeology
of the National Academy of Sciences of Ukraine

Editorial Board

BOLTRYK Yu. V., PhD in History, Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine
BOROFFKA N., Professor, Dr. Hab., German Archaeological Institute, Germany
BUIISKYKH A. V., Corresponding Member of the NAS of Ukraine, Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine
CHOCHOROWSKI J., Professor, Dr. Hab., Institute of Archaeology of Jagiellonian University, Poland
DJINDJIAN F., Professor, Dr. Hab., Professor of the University of Paris 1 Pantheon Sorbonne, France
IVANTCHIK A. I., Professor, National Centre for Scientific Research of France, France
FORNASIER J., Professor, Dr. Hab., Martin Luther University Halle-Wittenberg, Germany
HARDY S. A., PhD, Norwegian Institute in Rome, University of Oslo, Great Britain
KAISER E., Professor, Dr. Hab., Free University of Berlin, Germany
OTROSHCHENKO V. V., Professor, DSc in History, National University of Kyiv-Mohyla Academy
PLAVINSKI M. O., PhD in History, University of Warsaw, Poland
POTEKHINA I. D., PhD in History, Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine
RABINOWITZ A., PhD in Classical Archaeology, University of Texas at Austin, the USA
SHEVCHENKO T. M., PhD in History, Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine (Executive Secretary)
ZALIZNIAK L. L., Professor, DSc in History, National University of Kyiv-Mohyla Academy

ЗМІСТ

CONTENTS

Статті

ASLANTÜRK N. Several Unpublished Hittite Cuneiform Tablet Fragments From Boğazköy: Bo 6659+Bo 6712, Bo 6662, Bo 6690, Bo 6693, KBo 5.9(Bo 2027)+Bo 6691

УШКОВА Ю. В. Зв'язки населення ямної спільноти Надчорномор'я за антропологічними даними: міжгруповий аналіз чоловічих серій

BAUKOVA A.Yu. "Unseen God" or "Giver of Wealth"? Image of Hades on Ancient Coins

СТЕБЛІЙ Н. Я., ДОВГАНЬ П. М. Церква княжої доби з літописного Бужеська: локалізація, деструкції, датування (за матеріалами археологічних досліджень 2015–2021 рр.)

Articles

5 ASLANTÜRK N. Kілька неопублікованих фрагментів хеттських клинописних табличок із Богазкея: Bo 6659+Bo 6712, Bo 6662, Bo 6690, Bo 6693, KBo 5.9(Bo 2027)+Bo 6691

16 USHKOVA Yu. V. Connections of the Yamna Culture Population of the Black Sea Region According to Anthropological Data: An Intergroup Analysis of Male Series

40 БАУКОВА А. Ю. «Невидимий» бог чи «Податель Багатства»? образ Гадеса на античних монетах

54 STEBLII N. Ya., DOVHAN P. M. The Church of the Princely Era From the Chronicle Buzhesk: Localisation, Remains, Dating (based on the materials of archaeological research in 2015–2021)

Нові відкриття та знахідки

КАРАВАЙКО Д. В., ОСАДЧИЙ Є. М., БЕРЕСТ Ю. М. Дослідження в м. Охтирка — археологія війни

Discoveries and Recent Finds

72 KARAVAIKO D. V., OSADCHYI Ye. M., BEREST Yu. M. Archaeological Research in Okhtyrka — the Archaeology of War

Охорона археологічних пам'яток

ОСАУЛЬЧУК О. М., ПАДЮКА М. В., Превентивні археологічні дослідження в зонах будівництва ліній електропередач

Protection of Archaeological Monuments

89 OSAULCHUK O. M., PADYUKA M. V. Preventive Archaeological Research in Overhead Electric Power Line's Construction Zones

Методи археологічних досліджень

ГНІРА В. А. До питання про методику аналізу аерофото та космознімків на наявність пам'яток археології

105

Methods of archaeological research

HNERA V. A. On the Methodology of Analysing Aerial and Satellite Images to Detect Archaeological Sites

До історії стародавнього виробництва

ДУДНИК Д. В. Методи нуклеусного розколювання мізинської індустрії епіграветського технокомплексу

121

To the History of Ancient Crafts

DUDNYK D. V. Core Reduction Methods of Mizyn Industry of Epigravettian Techno-Complex

Хроніка

До 75-річчя Ростислава Всеволодовича Терпиловського

150

News Review

On the 75th Anniversary of Rostyslav Vsevolodovych Terpylovskyi

© N. ASLANTÜRK* 2024

SEVERAL UNPUBLISHED HITTITE
CUNEIFORM TABLET FRAGMENTS
FROM BOĞAZKÖY:

Bo 6659+Bo 6712, Bo 6662, Bo 6690, Bo 6693, KBo 5.9(Bo 2027)+Bo 6691**

The main subject of our article is the unpublished six fragments of Hittite cuneiform tablets which are stored in the Anatolian Civilizations Museum in Ankara and were discovered in the early period excavations made in Boğazköy, the centre of the Hittite Empire. In our study, the dating of the Hittite fragments of cuneiform tablets nos. Bo 6659, Bo 6712, Bo 6662, Bo 6690, Bo 6693, and Bo 6691, their joining (association) with other Hittite cuneiform tablets and their duplicates are analysed. Besides, transliterations and translations of the mentioned tablet fragments are made, and their photographs are included.

Keywords: Hittites, Boğazköy tablet fragments, Duppi-Teshshup Treaty, Hittite festival fragments.

The Hittites, as an Indo-European tribe who lived in Anatolia in the 2nd millennium BC and established a great civilisation centred in Boğazköy, applied their own language with cuneiform scripts on thousands of clay tablets. The Hittite cuneiform tablets unearthed in various centres, especially in Boğazköy, Ortaköy, Alacahöyük, Eskiypar, Kuşsaray (Çorum), Maşathöyük (Tokat), Uşaklı Höyük, Yassıhöyük (Yozgat), İnandıktepe (Çankırı), Büklükale (Kırıkkale), Kayalıpınar, Kuşaklı (Sivas), Oymaağaç (Samsun), Gözlükule (Tarsus), Tel Açana (Hatay),

*ASLANTÜRK Nursel — Assoc. Prof. Dr., Head of the Ancient History Department, the Çankırı Karatekin University, Turkey. ORCID: 0000-0003-1470-2727, n.aslanturk3@gmail.com; n.aslanturk@karatekin.edu.tr

** I would like to express my deepest gratitude to the Ankara Anatolian Civilizations Museum Director Yusuf Kırac, who permitted the tablets to be published with the letter no. E-70583208-155.01-1956281, Museum Assistant Director Dr. Umut Alagöz, who did not hesitate to help, the Museum Researcher Başak Yıldız Gülşen, and the photographer of the museum Ahmet R. Erdoğan for photographs.

This is an Open Access article under the CC BY-NC-ND 4.0 license
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.en>

Oylum Höyük (Kilis), Tell Afis, Maskanah, Ras Şamra, Tell Kazel, Tell Nebi Mend (Syria), Tel el-Amarna (Egypt) and Aqar Quf (Iraq), are classified as king annals, political treaties, legal texts, administrative directive texts and religious texts. Religious texts, which constitute the majority of the tablets, are classified as prayers, rituals, festival texts, and texts on sorcery and fortune-telling.

7396(Arkan, Schwemer 2022 p. 446; Eren 1988, p. IX.) tablet or tablet fragments known as the Berlin Tablets, which were discovered in the early period excavations in Boğazköy-Hattuša, the capital of the Hittites, one of the ancient civilisations of Anatolia and have not been published to date, are preserved at the Anatolian Civilizations Museum in Ankara. In our study, a total of six fragments of Hittite cuneiform tablets submitted to me, five of which have religious content and one of which is a treaty text, will be examined and analysed in detail.

Festival fragments:

1. Bo 6659+Bo 6712: CTH¹ 634.1² (fig. 1).

Inventory no.: Bo 6659+Bo 6712.

Length: 9.1 cm.

Width: 5.7 cm.

Thickness/Height: 3.1 cm.

Colour: Light brown.

Period: New Hittite/New Script.

Description: A piece from the left upper part of the tablet. Broken at the top and bottom.

rev.IV

Bo 6659+Bo 6712

x+1 x-ri-x[]an-x[

¹ Hereafter CTH is used as reference to Laroche 1971.

² Since lines 7–10 of the fragment are similar to lines 1–5 of KUB 20.76 obv. I, the completions were made according to the related text.

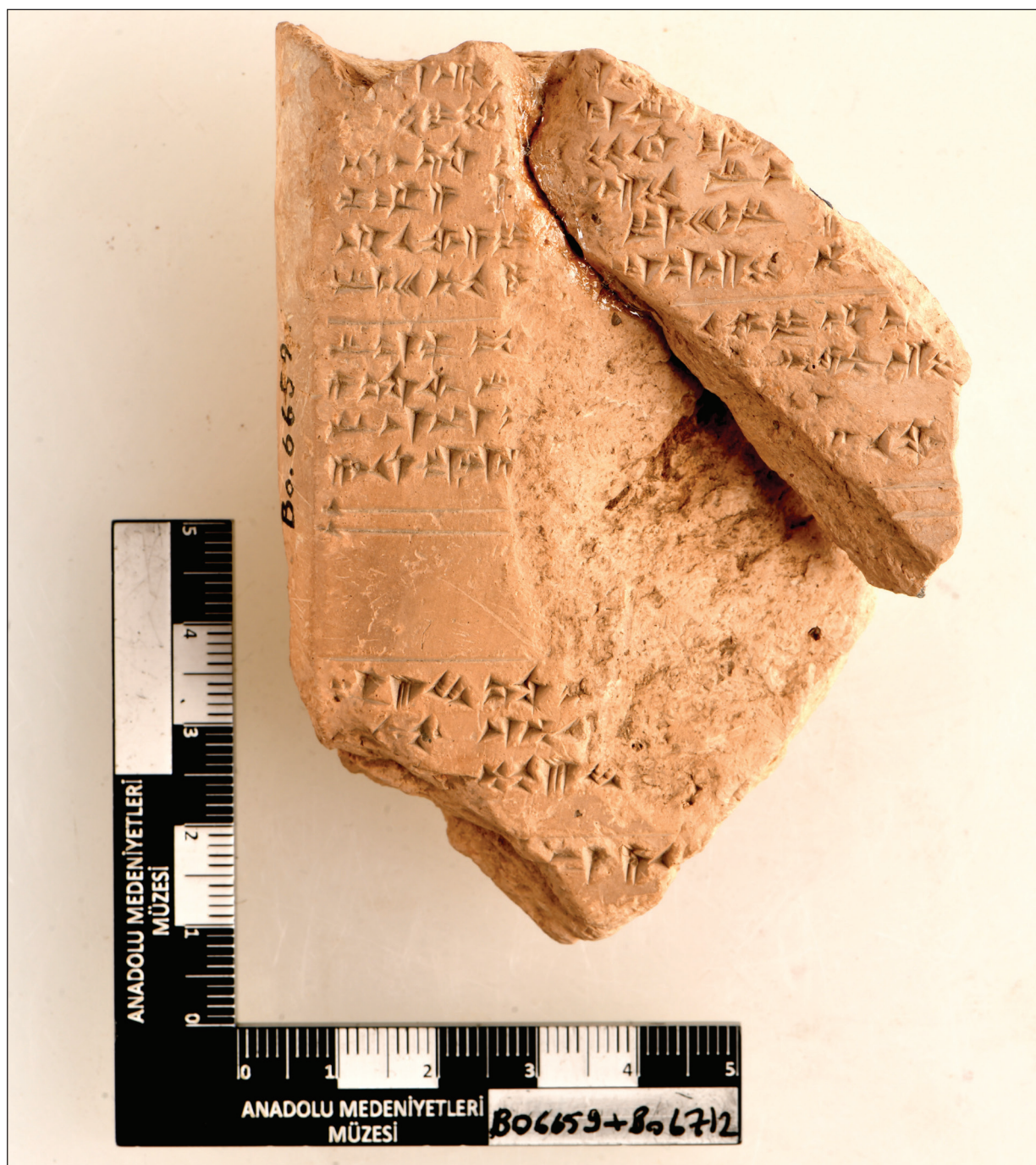

Fig. 1. Bo 6659+Bo 6712

2' []-*hi-i-li*[]*ka-ru-u(-)* [
 3' *na-aš-ta* x[]^{LÚ}*ME*]-*ŠE-DI* GAL [
 4' *pa-ra-a* *pa-x*[-]*x-zi*
 5' *hu-u-ua-a-i* []^{DUMU}^{MEŠ}.*LUGAL*
 6' ^{LÚ}.^{MEŠ}*MUḪALDIM* *ḫa*[-]*x-iz-zi* *ti*[]
 7' ^{LÚ} ^{GIŠ}*GIDRU* *pí*[-*ra-an* *ḫu*²-]*u-ua-i* EN
^{GIŠ}?[*za-ḫur-ti-iš*]
 8' *a-ša-ši* ^{LÚ}[(^{GIŠ}*GIDRU* *A-NA* ^{LÚ}.^{MEŠ})]*NAR*
zi[-(*nir te-ez-zi*)]
 9' ^{LÚ}*SAG*[(*I.A* *ua-aš-ša-an-z*)]*a*

10' *A-NA* ^{GIŠ}*DINGIR*.*INA*[(*NNA*^{III.A} *pí-ra-an*
ḫ)]*u-u-ua*[-(*a-i*)]

11' *DUB* 3^{KAM} ^{ŠA} *E*[(*ZEN*₄.*GAL* ^{URU}*A-ri-in-na*)]
 12' [(*Ú*-)]*UL QA-TI* [(*I-NU-UM-MA* ^{UTU}^Š)]
 13' [(*I-NA*)] *MU*.3^{KAM3} [(*KI.LAM* *I-TA-A-*
*MUR*⁴)]

³ It is read as “UD.3^{KAM}” in the duplicate text. See: Gonnet 1982, p. 50; Waal 2015, p. 454.

⁴ See: Waal 2015, p. 454 no. 1161: “This form may be a mistake for “*ITAMAR*”

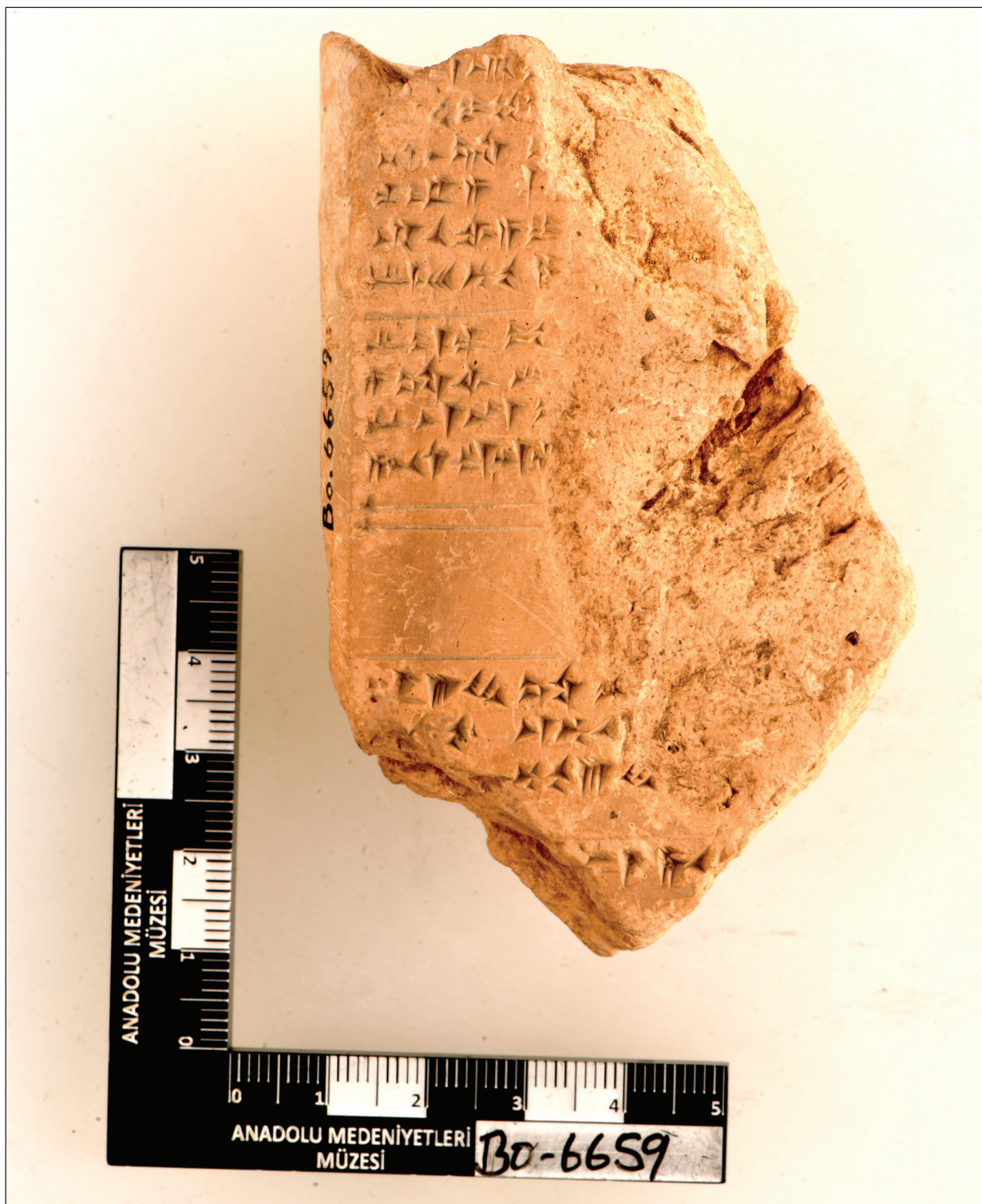

Fig. 1A. Bo 6659

14' [A-NA GIŠ.ĤUR-ká]n ḥa-a[n-da-an]

x+1 x-x-x[]x-x[]

2' []-x x x x[]in the past(-)[]

3' Then x[]Head of the palace guard []

4' outside x-x[-]x-x

5' runs. []Princes

6' Cooks x-[]x-x-x x[]

7' Staff-bearer r[uns in fron]. The [zaḥurti] lord

8' seats. S[(taff-bearer)] [(calls)] singers as z[(inir!)]

9' Cup-bear[er is dresse]d

10' (and) run[(s' in front of t)]he ly[(res)]

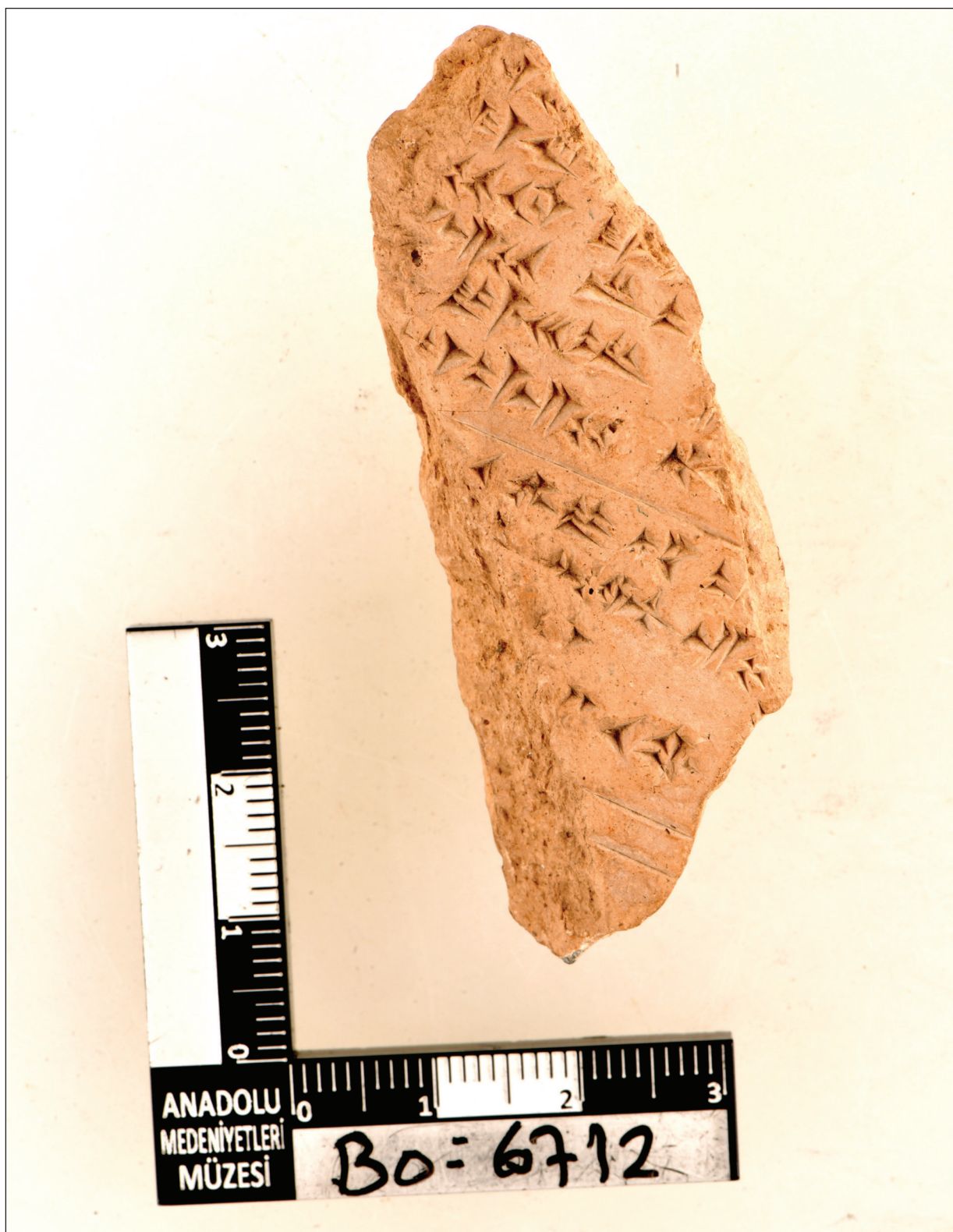

Fig. 1B. Bo 6712

11' Third tablet o[(f the great festival of Arinna)]

12' [(n)]ot completed. [(When the Majesty)]

13' [(checked the market)] [(on)] the third year.⁵

14 [Arrang]ed accor[ding to the wooden tablet]

This transliterated fragment belonging to the upper left side of the tablet joins with the tablet frag-

⁵ For the translation, see: Waal 2015, p. 454.

Fig. 2. Bo 6662

ment fragment no. Bo 6712 (see also: Hethitologie Portal... Konkordanz: J. Lorenz). We think that lines 8–10 of the tablet fragments are duplicates with KUB 20.76 (Bo 2566+Bo 7553) rev. IV 2–3 and lines 11–14 are duplicates of rev. IV 10–13. Therefore, CTH number of the fragment has been determined as 634.1 (Great Festival of Arinna). Besides, the colophon (see also: Karasu 1997, p. 214–238; Waal 2015; Torri 2022) of the tablet fragments shows that it is the third tablet of the festival and that the fragment was arranged according to the

wooden tablet⁶ (see also: Karasu 1997, p. 216–217). The spelling of “*ka-ru-u*” in the fragment’s second line is quite rare. We encounter this spelling in KUB 26.66 obv. II 32. However, it is important to mention that the syllable “*u*” in our fragment is broken/erased.

2. Bo 6662: CTH 670 (fig. 2).

Inventory no.: Bo 6662

Length: 6.4 cm.

⁶ See: Karasu 1997, p. 216–217.

Fig. 3. Bo 6693

Width: 6.1 cm.

Thickness/Height: 1.6 cm.

Colour: Brick red.

Description: Belongs to the middle part of the tablet. The top and bottom are broken.

Period: ?

x+1 [] x-x
2' ^{GIŠ}DINGIR.INANNA GAL []
3' 1 NINDA.GUR₄.RA pá-r-š[i-ia

4' LUGAL-uš GUB-aš []
5' ^DUa_a-a-š[a-az-za-al-li?]
6' a-aš-ka []
7' ^{GIŠ}DINGIR[.INANNA GAL?
8' 1 NINDA.GU[R₄.RA

9' LUGAL-u[š
10' DINGIR[]
11' ^{GIŠ}[DINGIR.INANNA GAL?

x+1 [] x-x
2' Gr[eat lyre
3' Breaks a thick brea[d.

4' King standing []
5' God Ūša_zalli?]
6' door []
7' Gr[eat lyre?
8' A th[ick bread

9' King[-
10' God/dess []
11' Great lyre?

The mentioned fragment probably constitutes the right column of the tablet; however, it unfortunately cannot be dated precisely.

3. Bo 6693: CTH 670 (fig. 3).

Inventory no.: Bo 6693.

Length: 3 cm.

Width: 4.1 cm.

Thickness/Height: 0.6 cm.

Colour: Light brown.

Period: New Hittite.

Description: Belongs to the middle part of the tablet. The top and bottom are broken.

x+1 []x LÚ^{MEŠ} ^{GIŠ}BANŠUR x[]
2' UGU]LA LÚ^{MEŠ} MUḪALDIM-ia DINGIR[]

⁷ Laroche 1946–1947, p. 37; Popko 1995, p. 71,73; Klinger 1996, p. 173-174; Gessel 1998, p. 552-556.

Fig. 4. Bo 6690

3'] šu-up-pi-ia-aḫ-ḫa-x[

4' UGU]LA LÚ^{MES}MUḪAL-
DIM ḫa-aš-š[i(-)
5']x x x[
x+1]x table setters x[
2' The chi]ef of the cooks god/dess too [
3']clean-x[

4' The chi]ef of the cooks
to the fur[nace(-)
5']x x x[

When we examine the festival texts (CTH 704 and CTH 705) in which the Hurrian-origin gods and goddesses are consecrated, we see that the rituals were generally performed as “*breaking a thin bread and drinking to the honour of the gods by sitting*” (Aslantürk 2014; 2018a, p. 453-468); in contrast, in the texts where the gods and goddesses in the Hattian belief system are consecrated, the rituals were diversified and there were various persons who were assigned to perform the rituals in question (Klinger 1996; Aslantürk 2018b, p. 403-420; 2018c, p. 117-124; 2019 p. 341-355). Based on all these data, in the tablet fragments nos. Bo 6662 and Bo 6693 whose transliterations have been provided above and belong to a festival, we

believe that it is probably the gods and goddesses of the Hattian religion were consecrated. For this reason, we consider it is appropriate to complete the god mentioned in the fifth line of the Bo 6662 tablet fragment as “*Ḫašazalli*”.

4. Bo 6690: CTH 670 (fig. 4).

Inventory no.: Bo 6690.

Length: 3.2 cm.

Width: 4.1 cm.

Thickness/Height: 1.3 cm.

Colour: Dark brown.

Description: Belongs to the middle part of the tablet.

Period: New Hittite.

x+1] x-x
2'] x-i
3' -a]z² URU Ḫa-at[-ti

4' LÚ]SAGI.A I NINDA.G[UR₄.RA
5']LUGAL-uš¹ pá-r-ši-
ia š[u-²
6']LÚx NINDA.GUR₄.
RA e-x[
7'] na-an-kán ZAG-x-x-x[

8' A-N]A^D[
x+1] x-x

2']x-x
 3' -]x' Ḫat[ti city

4' Cup-]bearer a thick br[ead
 5']King' breaks x[?
 6']x thick bread x-x[
 7'] and right it[

8'] to x Go[d/dess

This fragment dated to the New Hittite period, belongs to the middle part of the tablet. As the fragment is very small, unfortunately, information cannot be obtained in terms of content.

5. Bo 6691⁸

CTH 62: The Treaty between Mursili II and Amurru King Duppi-Teshshup (fig. 5–5B).

Inventory no.: Bo 6691.

Length: 3.2 cm.

Width: 1.8 cm.

Thickness/Height: 0.9 cm.

Colour: Light brown.

Description: Belongs to the right side of the tablet. The item is quite small.

Period: New Hittite.

**KBo 5.9(Bo 2027)+Bo 6691 (fig. 5–5C).
 obv. II**

12'

13' *tu-uk* ^m*Tup-pi*^D10-[*up-an* ^{DUT}]U^{Št} *ma-aḫ-*
ḫa-an pa-ah-ha-aš-ḫi-r[i-

14' *A-NA* ^{DUT}U^{Št} ^UKUR ^U[^{RU}*Ḫa-at-ti ŠA*]
^{ÉRIN}^{MEŠ} *NA-RA-RUM e-eš nu-kán ma-a-an* [

15' *I-NA KÚR* ^{URU}*Ḫa-at-ti [i-da-lu-uš] ku-iš-ki*
me-mi-ia-aš ša-ra-a

16' *iš-pár-za-zi* ^{DUT}U^{Št} [*ku-iš-ki*] *ḡa-ag-ga-ri-*
ia-iz-zi zi-ik-m[a-an]

17' *iš-ta-ma-aš-zi* [*nu-kán QA-DU ÉRIN*^M] ^{JEŠ}.
^{KA} ^{ANŠE}.^{KUR}.^{RA} ^{<MEŠ>}-^{KA} *ḡa-ar-ri-iš-ša* [

18' *nu-uš-ša-an A-NA* [^{LUGAL} ^{KUR} ^{URU}*Ḫa-*
at]-ti ḡa-ar-ri lam-mar a-ar-ḡu-ut [

19' *ma-a-an tu-uk-m[a* *ḡa-ar-r[i-šú-ḡa-an-*
zi Ú-UL ki-ša-ri

20' *nu-kán na-aš-šu DUMU-K[A na-aš-m]*
^a ^{ŠEŠ}-^{KA} ^{A-NA} ^{LUGAL} ^{KUR} ^{URU}*Ḫa-at-ti*

⁸ Friedrich 1926, p. 14,16; Beckman 1999, p. 61; Kitchen, Lawrence 2012, p. 469-482; Wilhelm, Fuscagni, hethiter.net: CTH 62. Also see: Hoffner 2007, p. 390; Sideltsev 2007, p. 614; Schwemer 2001, p. 490: no. 399, 495: no. 4059; Starke 1990, p. 543; Klengel 1999, p. 143, 171; Zorman 2007, p. 762: no. 107; Patri 2007, p. 108; Haas 1994, p. 458: no. 82.

Fig. 5. Bo 6691

12'

13' The way I protect his highness you Duppi-
 Teš[up[

14' you help (in the same way) his majesty and
 the soldiers of H[atti country]! If[

15' an [evil] event occurs in the Hatti country

16' if [someone] revolts, and **you** [**if him**]

17' if you hear, help with your [infantry and
 warriors with chariots! [

18' **and immediately help** [the King of the
 Hatti country]! [

19' But if you [are not available] to come for help

20' either your son or your brother to the King
 of the Hatti country

Conclusion

In the study, transliterations, translations, and dating of the unpublished tablet fragments found in Boğazköy-Ḫattuša, the capital of the Hittite State and recorded with the nos. Bo 6659, Bo 6712, Bo 6662, Bo 6690, Bo 6691 and Bo 6693 were made, and their photos have been analysed. The tablet fragments in question are presented for the first time to the world of science within the article. The situation increases the importance of our research. As a result of these studies, it has been determined that the fragment nos. Bo 6691 dated to the New Hittite period directly joins the lines of no. KBo 5.9 (Bo

Fig. 5A. KBo 5.9 (Bo 2027)+Bo 6691

2027) obv. II 13'–18', which is the text of the treaty signed between Mursili II, one of the kings of the Hittite Empire period, and the Amurru King Duppi-Teshshup. Thus, the CTH number of the fragment in question has been determined as 62.

It has also been discovered that the tablet fragment no. Bo 6659 which belongs to festivals/holidays and has a colophon, joins with the text fragment no. Bo 6712. Besides, it is also thought by us that lines 8–10 of the mentioned fragments are duplicates of no. KUB 20.76 (Bo 2566+Bo 7553) rev. IV 2–3 and the lines 11–14 are duplicates of rev. IV 10–13. Thus, the fragment was determined to belong to the Great Festival of Arinna.

Regarding the fragments or parts of fragments no. Bo 6662, Bo 6693 and Bo 6690 which include festivals/holidays that had a significant place in the Hittite theology, since the Hittite festival ceremonies were held with similar rituals and several similar symbolic activities, it cannot be exactly identified which festival/holiday texts these fragments belong to. Still, when we consider the diversity of rituals, the high number of attendants, and their diverse professions in the festival/holiday texts where the Hatti gods and goddesses in the Hittite constellation of gods, we believe that gods and goddesses belonging to the Hatti religion were possibly consecrated in the tablet fragments nos. Bo 6662 and Bo 6693.

Fig. 5B. KBo 5.9 (Bo 2027)+Bo 6691

All the results we obtained in our article; can contribute to increasing our knowledge about the Hittite cuneiform tablets published

to date, to the completion of joints, duplicates, and parallel texts, as well as similar studies in the future.

Н. Аслантюрк

*Доктор наук, завідувач кафедри стародавньої історії, Університет Чанкирі Каратекін, Туреччина
ORCID: 0000-0003-1470-2727, n.aslanturk3@gmail.com; n.aslanturk@karatekin.edu.tr*

**КІЛЬКА НЕОПУБЛІКОВАНИХ ФРАГМЕНТІВ ХЕТТСЬКИХ КЛИНОПИСНИХ ТАБЛИЧОК
ІЗ БОГАЗКЬОЯ: Bo 6659+Bo 6712, Bo 6662, Bo 6690, Bo 6693, KBo 5.9 (Bo 2027)+Bo 6691**

Хетти, індоєвропейське плем'я, що жило в Анатолії у II тисячолітті до н.е. і заснувало велику цивілізацію з центром у Богазкьой, мало використовували свою мову з клинописом на тисячах глиняних табличок. Хетські клинописні таблички, знайдені в різних центрах, особливо в містах Богазкьой, Ортакьой, Алакахьойюк, Ескіапар, Кушарай (Чорум), Машатхоюк (Токат), Ушакли Хьойюк, Ясси Хьойюк (Йозгат), Інандиктепе (Чанкири), Бюклокале (Кириккале), Каялипинар, Кушакли (Сівас), Оймаагач (Самсун), Гьозлюкуле (Тарсус), Телль Атчана (Хатай), Ойлум Гойук (Кіліс), Телль-Афіс, Маскана, Рас-Шамра, Телль Казель, Телль Небі Менд (Сирія), Телль-ель-Амарна (Єгипет) та Дур-Курігальзу (Ірак), класифікуються як королівські літописи,

політичні договори, юридичні тексти, адміністративні директивні та релігійні тексти. Релігійні тексти, які складають більшість табличок, класифікуються як тексти молитов, ритуалів, святкових текстів й тексти з магії і ворожіння.

У цьому контексті основним предметом нашої статті є неопубліковані шість фрагментів хетських клинописних табличок, які зберігаються в Музеї анатолійських цивілізацій в Анкарі і були знайдені під час розкопок раннього періоду в Богазкёй, центрі Хетської імперії. У нашому дослідженні проведено датування хетських фрагментів клинописних табличок під номерами Во 6659, Во 6712, Во 6662, Во 6690, Во 6693 і Во 6691, їх поєднання (асоціацію) з іншими хетськими клинописними табличками та їхніми дублікатами. Крім того, зроблено транслітерації та переклади фрагментів згаданих табличок, а також додано їх фотографії.

К л ю ч о в і с л о в а: Хети, фрагменти табличок з Богазкёя, договір Дупні-Тешиуп, частини хетського свята.

References

- Ankan, Y., Schwemer, D. 2022. Boğazköy'de Bulunan Yayınlanmamış Hititçe Tablet Parçaları. *Tarih İncelemeleri Dergisi*, 37/2, p. 445-456.
- Aslantürk, N. 2014. *Hitit Belgelerinde Hurri Tanrıları ve Onların Kültürleri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri (Hititoloji) Anabilim Dalı.
- Aslantürk, N. 2018a. Hitit Çiviyazılı Metinlerde Geçen Tanrıça "Šala" ve Eriteti "Pitenhi". In: İnan, R. (ed.) *Filolojide Akademik Araştırmalar*, Gece Kitaplığı. Ankara: (no p.), p. 453-468.
- Aslantürk, N. 2018b. Hitit Metinlerinde Geçen Hatti Tanrıçası Kuzzanışu Kuzanašu. *Tarih Okulu Dergisi*. Vol. 11, No. 306, p. 403-420.
- Aslantürk, N. 2018c. Hitit Çiviyazılı Belgelerde Geçen Hatti Tanrısı Katarzašu. In *Presented at the 5. Asos Uluslararası Filoloji Sempozyumu Bildirileri*. İstanbul: (no p.), p. 117-124.
- Aslantürk, N. 2019. Hitit Metinlerinde Geçen Hatti Tanrısı Šimmišu Šimešu Šimšu Šimišu. *Gazi Akademik Bakış Dergisi*, Vol. 12, no. 24, p. 341-355.
- Beckman, G.M. 1996. *Hittite Diplomatic Texts*. Atlanta: Society of Biblical Literature.
- Eren, M. 1988. *İstanbul Arkeoloji Müzelerinde bulunan Boğazköy Tabletleri* (nden Seçme Metinler), IV. Ankara: Maarif Matbaası.
- Friedrich, J. 1926. *Staatsverträge des Hatti-Reiches in hethitischer Sprache I*. MVAeG 31.1, Druck von August Pries. Leipzig: J.C. Hinrichs'sche Buchhandlung.
- Gessel, B. H. L. van 1998. *Onomasticon of the Hittite Pantheon 1–2*, HdOr I/33, Leiden; New York; Köln: Brill.
- Gonnet, H. 1982. La grande fête d'Arinna, Mémorial Atatürk. *Études d'archéologie et de philologie anatoliennes*. Paris. Editions Recherche sur les civilisations, p. 43-71
- H.Haas, V. 1994. *Geschichte der hethitischen Religion*. HdOr I/15. Leiden: Brill.
- Hethitologie Portal Mainz. Available at: <https://www.hethport.uni-wuerzburg.de>
- Hoffner, H.A. 2007. Asyndeton in Hittite. In: Koşak, S., Groddek, D., Zorman, M. *Tabularia Hethaeorum-Hethitologische Beiträge Silvin Koşak zum 65. Geburtstag*. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, p. 385-400.
- Karasu, Cem. 1997. Hattuša-Boğazköy Arşiv-Kitaplık Sistemleri Üzerine Bazı Yorumlar. *Archivum Anatolicum-Anadolu Arşivleri*, 3, sy. 1 (Nisan 1997), p. 215-238. https://doi.org/10.1501/Archv_00000000061
- Klengel, H. 1999. *Geschichte des hethitischen Reiches*. HdOr 34. Leiden–Boston–Köln: Brill.
- Klinger, J. 1996. *Untersuchungen zur Rekonstruktion des hattischen Kultschicht*. StBoT 37. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.
- Koşak, S. *Konkordanz der hethitischen Keilschrifttafeln*. Available at: https://www.hethport.uni-wuerzburg.de/hetkonk/hetkonk_abfrageF.php
- Laroche, E. 1946-1947. Recherches sur les noms des dieux hittites. *Revue hittite et asiatique*. 7/46, p. 7-139.
- Laroche, E. 1971. *Catalogue des textes hittites (CTH)*. Paris: Klincksieck.
- Patri, S. 2007. *L'alignement syntaxique dans les langues indo-européennes d'Anatolie*. StBoT 49. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.
- Popko, M. 1995. *Religions of Asia Minor*. Warsaw: Academic Publications Diaolg.
- Schwemer, D. 2001. *Wettergottgestalten Mesopotamiens und Nordsyriens im Zeitalter der Keilschriftkulturen: Materialien und Studien nach den schriftlichen Quellen*. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.
- Schwemer, D. 2015. *Keilschrifttexte aus Boghazköi (KBo)*. 1916 vd. Leipzig-Berlin: Mann Verlag.
- Sideltsev, A.V. 2007. An Overlooked Case of Inversion in Middle Hittite? Koşak S., Groddek, D., Zorman, M. *Tabularia Hethaeorum-Hethitologische Beiträge Silvin Koşak zum 65. Geburtstag*, Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, p. 613-629.
- Starke, F. 1990. *Untersuchungen zur Stammbildung des keilschrift-luwischen Nomens*. StBoT 31. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.
- Torri, G. 2022. *The Haus am Hang at Hattusa a Late Hittite State Scriptorium and its Tablet Collections*. StBoT 67. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.
- Waal, W. 2015. *Hittite Diplomatics. Studies in Ancient Document Format and Record Management*. StBoT 67. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.
- Wilhelm, G., Fuscagni, F. *Hethitologie Portal Mainz: CTH 62*. Available at: <https://www.hethiter.net>
- Zorman, M. 2007. "Sprachtabu als Motiv der Verwendung von Glossenkeilen I. Wörter von A bis I", *Tabularia Hethaeorum-Hethitologische Beiträge Silvin Koşak zum 65. Geburtstag*, Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, p. 753-769.